

Flyinge 14 februari 2020

Remiss ny hingstselektion SWB

Bakgrund

Under 2019 har en arbetsgrupp sett över SWBs hingstselektion. I denna remiss presenteras slutsatser samt förslag till förändringar.

Den internationella trenden för hingstselektion går mot kortare men upprepade prövningar för hingstar vilket kan ses i bl.a. Belgien, Holland, Tyskland och Frankrike. En annan trend är ökad öppenhet med provresultat och mer beskrivning av hingstarna, medan urvalet alltmer överlämnas åt stoägarna/marknaden, t.ex. i Tyskland och i avelsarbetet hos Svensk Varmblodig Travhäst. Ett ökat fokus på hästvälfärd syns också överallt inom sport och avel.

Frågan om att få SWBs bruksprov godkänt av andra förbund har naturligtvis varit viktigt under arbetets gång. SWB har dock kunnat konstatera att frågan är mer av politisk karaktär än att den har att göra med SWBs bruksprovs genomförande. Frågan kommer att behandlas separat genom kontakter och förhandlingar med andra avelsförbund.

Förslagen i remissen är inkluderande och avspeglar ett modernt tankesätt som ligger i tiden med ökad valfrihet och ökade krav på transparens och information. Förslagen syftar till att skapa ett system som passar svenska förhållanden, är hästvänligt samt ger möjlighet till ökad exponering av potentiella hingstämnen.

Vi ser fram emot era konstruktiva synpunkter, som vi vill ha senast den 20 mars 2020. Skicka era synpunkter per e-post till emma.t.hellsten@swb.org

Med Vänliga Hälsningar,

Emma Thorén Hellsten, Avelsledare SWB

Sändlista:

SWBs regionala föreningar

Hingsthållare/Hingstägare som löst ordinarie eller limiterad ordinarie betäckningslicens 2019

Svenska Ridsportförbundets Dressyr-, Fälttävlans- och Hoppkommitté

Institutionen för Husdjursgenetik, Sveriges Lantbruksuniversitet

SWBs domare inklusive SWBs Avelsvärderingsnämnd

SWBs utskott

SWBs kansli

SWBs styrelse

SWBs valberedning

Flyinge 14 februari 2020

Slutsatser och förslag SWBs hingstselektion

Sammanfattning

SWB har sett över:

- Behovet av och möjlighet till förselektion (innan bruksprov)
- Härstamningskraven för att få påbörja en individprovning för SWB-avel
- Hälsokraven för hingstar
- Bruksprovets genomförande
- Krav för godkännande

Förslagen inom varje område är fristående från varandra och går att kombinera på olika sätt vilket bör hållas i åtanke när remissens olika delar går igenom. Ett förändrat bruksprovupplägg behöver till exempel inte kombineras med ändrade krav för godkännande. Likaså kan förändrade krav för godkännande införas utan att ändra bruksprovupplägg.

Sammanfattningsvis föreslår SWB:

- Ingen obligatorisk förselektion av unga hingstar
- Bibehållna härstamnings- och hälsokrav
- Nytt upplägg för bruksprovet med två faser, en fas tidig vår och en fas på hösten i samband med SWB Equestrian Weeks.
- Nytt system avseende godkännande, som innebär ett graderingssystem, exempelvis: Ej Accepterad, Accepterad, Rekommenderad. Kraven för "Accepterad" föreslås vara lägre än nuvarande godkännandegränser och hingstar som blivit "Accepterad" och "Rekommenderad" föreslås kunna verka i avel och lämna avkommor som kan införas i SWBs Grundstambok avdelning I, så kallade "gröna papper".

Innan SWB går vidare med förslagen vill vi veta vad våra medlemmar och samarbetspartners tycker. Först om vi uppfattar ett stöd för förslagen kommer vi att gå vidare med detaljer om poänggränser, poängkategorier, hinderhöjder/banor, visningsprogram osv.

I följande stycken beskrivs förslagen mer i detalj.

Förselektion

Behov och möjligheter till en obligatorisk förselektion av unga hingstar har undersökts. De undersökta förutsättningarna avser en regional förselektion på 3-6 platser runtom i Sverige med 3-5 AVN-ledamöter samt med och utan möjlighet att fotografera och filma hingstarna. Tanken var att en sådan förselektion även skulle kunna fungera som auktionsförberedande aktivitet.

Samtliga alternativ visade att det skulle ge en stor ekonomisk förlust för SWB att genomföra upplägget med förselektion.

En obligatorisk förselektion skulle genom att man gallrar bland hingstarna i ett tidigare skede dessutom minska antalet hingstar som kommer till bruksprov, vilket skulle göra även bruksprovet svårt att genomföra ekonomiskt.

Flyinge 14 februari 2020

SWB kan konstatera att även om det i grunden är intressant med obligatorisk förselektion, kan det inte anses ekonomiskt försvarbart att införa det för närvarande.

Slutsats: SWB förordar i dagsläget inte en obligatorisk regional förselektion av unga hingstar.

Förslag: Så länge inte fler hingstar kommer till rådgivande bedömning och/eller bruksprov föreslås att SWB arbetar vidare med att utveckla konceptet rådgivande bedömning istället för obligatorisk förselektion.

Härstamningskrav

Härstamningskraven gäller vad som härstamningsmässigt krävs för att ens få påbörja en avelsvärdering hos SWB, inklusive bruksprov.

Slutsats: SWB anser att nuvarande härstamningskrav för att få påbörja en avelsvärdering, inklusive möjligheten till dispens, är tillfredsställande.

Hälsokrav

Slutsats: SWB anser att nuvarande hälsokrav är rimliga.

Förslag: Avvikelser med känd eller potentiell ärftlighet, men som ändå inte är diskvalificerande för godkännande, bör publiceras i större utsträckning än vad som görs idag. Gäller t.ex. hovstatus.

Bruksprov

Vid översyn av hingstselektionen har ett mer flexibelt bruksprovsupplägg eftersträvat, som både ger de unga hingstarna möjlighet att provas i lugn och ro, samt möjlighet till ökad exponering för stoägare och sport.

Förslag: SWBs bruksprov delas upp i två kortare delar: Fas I och Fas II.

Fas I

Fas I går tidig vår, förslagsvis v 9. Denna del ska omfatta 4 dagar och hingstarna går enbart under egen ryttare. Det ska inte vara någon uttalat publik tillställning, men åskådare ska inte förbjudas. Under Fas I arbetar domarteamen delvis parallellt för att effektivisera bedömningen. En 3-årig hingst som genomför Fas I med godkänt resultat får som nu betäcka i två säsonger, innan den måste komma åter för att avsluta sin prövning med Fas II. 4-åriga och äldre hingstar som genomför fas I med godkänt resultat får betäcka samma år och måste därefter avsluta sin prövning med Fas II för att få fortsatt betäckningstillstånd.

Förslag provupplägg Fas I

Dag 1: Veterinär bedömning parallellt med gångartsbedömning eller hoppbedömning för samtliga hingstar.

Dag 2: Exteriör bedömning parallellt med hoppning eller gångartsbedömning för samtliga hingstar. 2 ridhus behövs.

Dag 3: Ytterligare bedömning en av disciplinerna. Hela nämnden närvarar vid bedömningen. Vilodag för de hingstar vars disciplin inte bedöms.

Dag 4: Ytterligare bedömning i en av disciplinerna. Hela nämnden närvarar vid bedömningen. Vilodag/hemgång för de hingstar vars disciplin inte bedöms.

Flyinge 14 februari 2020

Fas II

Fas II går på hösten - i samband med SWB Equestrian Weeks. Det genomförs i form av ett disciplinspecifikt "sportprov" över 3 dagar och upplägget föreslås likna de tyska Sportproven för hingstar.

Förslag provupplägg fas II

Dag 1: rids hingsten av egen ryttare inför nämnden eller stewards. Inga betyg ges.

Dag 2: rids hingsten av egen ryttare inför nämnden. Betyg ges.

Dag 3: rids hingsten av en testryttare inför nämnden. Betygs ges. Slutbetyg räknas ut och meddelas.

Hopprovet går under SWB Equestrian Weeks hoppvecka och dressyrprovet under SWB Equestrian Weeks dressyrvecka. Under fas II döms hingstarna enbart av Avelsvärderingsnämndens hoppdomare under hoppveckan och av gångarts/dressyrdomarna under dressyrveckan. I tabell 1. ges en översikt över förslaget.

Tabell 1. Översikt förslag bruksprov två faser.

	Bruksprov Fas I	Bruksprov fas II (Sportprov)
Längd	4 dagar	3 dagar
Tidpunkt	Februari (v 9)	Sept-okt under SWB Eq Weeks Disciplinvis/vecka
Deltagare	3-åriga och äldre hingstar	4-åriga och äldre hingstar
Bedömningsmoment	Veterinär Exteriör Gångarter under egen ryttare Löshoppning/hoppning under ryttare	Gångartsprov/hopprov under egen ryttare Gångartsprov/hopprov under testryttare
Godkännande	3-åringar 2 säsonger 4-åringar och äldre en säsong	Slutgodkännande om både Fas I och II genomförts med godkänt resultat

Ekonomi

Kostnaden kan variera mycket beroende på antalet deltagande hingstar. Därför bör man se kostnader och intäkter som indikationer. Det nya förslaget har beräknats på deltagarantalet 2019, dvs ca 50 hingstar. I det nya förslaget krävs en anläggning med minst två ridhus i Fas I för att de olika momenten ska gå att köra parallellt. Jämfört med nuvarande Fas I blir den nya Fas I en dag längre vilket innebär en något ökad kostnad.

Trots att det finns vissa samkörnings fördelar med att lägga Fas II tillsammans med SWB Equestrian weeks blir nya Fas II inte billigare än nuvarande Fas II. Samkörnings fördelarna blir mindre än man tror, då extra resurser behövs för hingstarna, bl.a. drygt en extra dag för evenemanget SWB Equestrian Weeks.

Fördelar nytt bruksprovupplägg

- Kortare men fler uppdelade prov blir mer arbetsmiljövänligt för både hästar och människor.
- Möjligen lättare att få domare och funktionärer, då man inte behöver vara borta från sin ordinarie sysselsättning i en hel vecka.

Flyinge 14 februari 2020

- Kortare Fas I ger mer flexibilitet avseende plats även om minst två ridhus krävs om man ska köra vissa moment parallellt.
- Samordningsfördelar Fas II med SWB Equestrian Weeks
  - Anläggningen redan abonnerad, dock krävs drygt en extra dag för evenemanget om det inte kan gå parallellt (beror på anläggning)
  - Möjlighet använda Avelsvärderingsnämnden till fler uppdrag
  - Funktionärer finns på plats och kan användas till andra uppgifter under eventet
- Mer exponering av hingstarna i Fas II än vid nuvarande bruksprov
- Potentiellt fler deltagare pga möjlighet till större exponering i Fas II och "hästvänligare" upplägg i fas I
- Hela AVN behöver inte vara på plats under båda Fas II, det räcker med de disciplinspecifika domarna.

För hingstägare/- hållare kan det nya förslaget dessutom innebära:

- Att man behöver vara borta kortare tid från övrig verksamhet.
- Möjlighet att få en betäckningssäsong på enbart godkänt fas I
- Ökad exponering för hingsten i fas II
- Mindre ansträngande för hingstarna med kortare men upprepade prov
- Lugnare fas I

Nackdelar/potentiella hot nytt bruksprovsupplägg

- SWB och SWBs bruksprov kan förlora i anseende pga kort bruksprov. Det blir dock inte kortare än vad t.ex. BWP redan har. BWP har dock tävlingskrav på hingstarna upp till 7 års ålder efter genomfört bruksprov.
- Ökad kostnad för SWB – beror på hur många deltagare det nya provupplägget kommer att attrahera.
- Potentiellt färre deltagare pga lägre anseende. Kommer hingstägare att välja att visa sina hingstar i andra förbund?
- Enklare att få igenom preparerade hingstar? Längre provupplägg brukar medföra att effekten av eventuell preparering av hingstarna hinner "gå ur".
- Okänd selektionseffekt – vi vet vad vi har (starka samband med tävlingsresultat – en effektiv hingstselektion) och det kommer att ta många år innan det går att utvärdera om ett nytt upplägg är lika bra.
- Risk att hingstar faller ifrån efter enbart fas I med godkänt resultat pga skada eller försäljning.

För hingstäger/- hållare kan det nya förslaget dessutom innebära:

- SWBs bruksprov kan förlora i anseende pga kort prov
- Risk att hingstar faller ifrån efter enbart genomfört fas I med godkänt resultat

Krav för godkännande

SWB kräver idag höga poäng för att en hingst ska kunna bli godkänd vid bruksprovet. Det ligger helt i linje med grundläggande avelslära för att uppnå maximalt avelsframsteg – välj endast de bästa till avel. På samma sätt görs urvalet i en del andra avelsförbund, exempelvis KWPN och BWP. Samtidigt släpper vi in hingstar i vår avel som inte klarat motsvarande krav som ställs vid SWBs bruksprov vid sitt godkännande i andra förbund. Främst pga av ett-sto-licensen. Det ger för närvarande en negativ konkurrenssituation för den hingstägare som väljer att låta sin hingst gå igenom SWBs bruksprov. Möjligheterna när det gäller att få sin hingst prövad och godkänd för avel har ändrats avsevärt över åren, då nya avelsförbund har bildats och andra har ändrat sina krav. Det har lett till att det finns en mängd hingstar som marknadsförs utan att

Flyinge 14 februari 2020

det finns opartiska beskrivningar av deras egenskaper tillgängliga för uppfödarna. SWB tror att tillgången till objektiv information om hingstars egenskaper och förärvning i dagsläget är den viktigaste faktorn för att uppfödarna ska kunna göra ett framgångsrikt hingstval. Förslaget när det gäller krav för att en hingst ska kunna användas i SWB-avel innebär följaktligen lägre poängkrav. Ett system med "låg instegströskel" ställer dock ännu högre krav på beskrivning av hingstarna och deras egenskaper, varför SWB behöver prioritera att bli ännu bättre på att nå ut med information om de individer som accepteras för avel.

Förslag: Alla hingstar som genomför SWBs bruksprov samt uppfyller hälsokraven och inte har några extrema avvikelser avseende exteriör och prestation får möjlighet att lösa betäckningslicens och lämna avkommor med gröna papper.

Hingstarna delas utifrån sitt resultat vid bruksprovet in i kategorier, exempelvis "Rekommenderad", "Accepterad" och "Ej accepterad". Alla resultat och beskrivningar för Accepterade och Rekommenderade hingstar publiceras.

Fördelar nya lägre krav för "godkännande"

- Förslaget är inkluderande och avspeglar ett modernt tankesätt som ligger i tiden med ökad valfrihet och ökade krav på transparens och information.
- Förslaget ger utökat utrymme för kunden (stoägaren) att styra sitt hingstval, då det potentiellt ger större bredd på hingstarna, både till prov och till avel, både härstamnings- och egenskapsmässigt. Det ger den enskilde stoägaren större möjlighet att prioritera specifika egenskaper som är viktiga för just dem, såsom t.ex. temperament.
- Förslaget kan potentiellt leda till fler hingstar vid SWBs bruksprov. Förhoppningsvis också fler SWB-hingstar, vilket ger en större möjlighet till inventering av hingstämnen och bättre bild av kvalitéerna inom populationen
- Det är SWBs förhoppning att förslaget kan leda till att en ännu större andel svenskfödda hästar registreras i SWB, om det ger fler möjlighet att få "gröna papper" på sin uppfödning.
- Det ger möjlighet att sprida kunskap om styrkor och svagheter hos individerna i ännu större utsträckning. Uppfödare ska kunna göra faktabaserade val, även om de väljer hingstar som inte klarar dagens krav på poäng vid bruksprov. Idag marknadsförs ibland sådana hingstar till avel utan att det finns något opartiskt faktaunderlag som komplement till reklamen.

Nackdelar/potentiella hot nya lägre krav för "godkännande"

- Risk att SWB och SWBs bruksprov förlorar i anseende genom att släppa igenom hingstar med lägre poäng.
- Det kan skada SWB-varumärket som producenter av elitsporthästar
- Risk med bristande kunskap hos stoägare som inte kan avgöra en hingsts kvalitét utifrån provresultat
- Risk för minskat avelsframsteg om fler och potentiellt sämre hingstar tillåts verka i avel, om stoägarna väljer att i stor utsträckning använda hingstar som inte håller hög prestationsmässig kvalitet.
- Ännu svårare med avkommeuppföljning pga av färre avkommor per hingst då fler hingstar får dela på tillgängliga ston (minskat avelsframsteg och mindre info om förärvning)